

The European Agricultural Fund for Rural Development:
Europe investing in rural areas

REGERINGSKANSLIET

Government Offices
of Sweden

Årlig genomföranderapport

Sweden - Rural Development Programme (National)

Årlig genomföranderapport	
Period	01/01/2016 - 31/12/2016
Version	2016.0
Status – Aktuell nod	Utkast - Sweden
Nationell referens	
Datum för övervakningskommitténs godkännande	x/x/2017

Gällande programversion	
CCI	2014SE06RDNP001
Programtyp	Landsbygdsutvecklingsprogram
Land	Sverige
Region	SE - National
Programperiod	2014 - 2020
Version	1.2
Beslutsnr	C(2015)03485
Beslutsdatum	
Förvaltningsmyndighet	Jordbruksverket

Innehållsförteckning

1. CENTRAL INFORMATION OM GENOMFÖRANDET AV PROGRAMMET OCH DESS PRIORITERINGAR	4
1.a) Finansiell data	4
1.b) Allmänna och programspecifika indikatorer och kvantifierade målvärden	4
1.c) Central information om genomförandet av landsbygdsprogrammet, baserat på uppgifter från a) och b) per fokusområde	4
1.d) Central information om framstegen vad gäller de delmål som fastställts i resultatramen som baseras på tabell F	10
1.e) Andra element som är specifika för landsbygdsprogrammet [frivilligt]	10
2. FRAMSTEG VID GENOMFÖRANDET AV UTVÄRDERINGSPLANEN	11
2.a) En beskrivning och motivering av eventuella förändringar i utvärderingsplanen för landsbygdsprogrammet under året	11
2.b) En beskrivning av den utvärderingsverksamhet som genomförts under året (med hänvisning till avsnitt 3 i utvärderingsplanen)	11
2.c) En beskrivning av den verksamhet som bedrivits i samband med tillhandahållande och förvaltning av data (med hänvisning till avsnitt 4 i utvärderingsplanen)	13
2.d) En förteckning över avslutade utvärderingar, inklusive hänvisningar till om de har offentliggjorts på internet	13
2.e) En sammanfattning av genomförda utvärderingar, med fokus på utvärderingsresultat	14
2.f) En beskrivning av den kommunikationsverksamhet som bedrivits i samband med publicering av utvärderingsresultat (med hänvisning till avsnitt 6 i utvärderingsplanen)	15
2.g) En beskrivning av uppföljningen av utvärderingsresultatet (med hänvisning till avsnitt 6 i utvärderingsplanen)	24
3. FRÅGOR SOM PÅVERKAR PROGRAMMETS GENOMFÖRANDE OCH ÅTGÄRDER SOM VIDTAGITS	25
3.a) Beskrivning av de åtgärder som vidtagits för att garantera programgenomförandets kvalitet och effektivitet	25
3.b) Kvalitet och effektiva leveransmekanismer	30
4. VIDTAGNA ÅTGÄRDER FÖR ATT GENOMFÖRA TEKNISKT STÖD OCH PROGRAMMETS KRAV PÅ PUBLICITETSÅTGÄRDER	31
4.a) Vidtagna åtgärder och nuläget i fråga om upprättande av det nationella landsbygdsnätverket och genomförandet av nätverkets aktivitetsplan	31
4.a1) Vidtagna åtgärder och nuläget när det gäller fastställandet av det nationella landsbygdsnätverksprogrammet (förvaltningsstruktur och enhet för nätverksstöd)	31
4.a2) Vidtagna åtgärder och nuläget när det gäller genomförandet av aktivitetsplanen (max 20 sid)	31
4.b) Åtgärder som vidtagits för att skapa publicitet för programmet (artikel 13 i kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 808/2014)	32
5. ÅTGÄRDER SOM VIDTAGITS FÖR ATT UPPFYLLA FÖRHANDSVILLKOREN	36
5.a) Kriterier i allmänna förhandsvillkor som inte uppfyllts	36

5.b) Åtgärder som vidtagits för att uppfylla tillämpliga allmänna förhandsvillkor	36
5.c) Kriterier i tematiska förhandsvillkor som inte uppfyllts	36
5.d) Åtgärder som vidtagits för att uppfylla tillämpliga tematiska förhandsvillkor	36
5.e) (Frivillig) ytterligare information som kompletterar informationen i tabellen ”vidtagna åtgärder”	36
6. BESKRIVNING AV GENOMFÖRANDET AV DELPROGRAM	36
7. BEDÖMNING AV INFORMATION OCH FRAMSTEG FÖR ATT UPPFYLLA PROGRAMMET MÅL	36
8. GENOMFÖRANDE AV ÅTGÄRDER FÖR ATT TA HÄNSYN TILL DE PRINCIPER SOM ANGES I ARTIKEL 5, 7 AND 8 I FÖRORDNING (EU) NR 1303/2013	37
8.a) Främjande av jämlikhet mellan kvinnor och män och icke-diskriminering (artikel 7 i förordning (EU) nr 1303/2013)	37
8.b) Hållbar utveckling (artikel 8 i förordning (EU) nr 1303/2013)	37
8.c) Rollen för de partner som avses i artikel 5 i förordning (EU) nr 1303/2013, när det gäller genomförandet av programmet	37
9. FRAMSTEG NÄR DET GÄLLER ATT INFÖRA ETT INTEGRERAT TILLVÄGAGÅNGSSÄTT FÖR ATT ANVÄNDA EJFLU OCH ANDRA EU-FINANSIERINGSINSTRUMENT	38
10. RAPPORT OM GENOMFÖRANDET AV FINANSIELLA INSTRUMENT (ARTIKEL 46 I FÖRORDNING (EU) NR 1303/2013)	38
TEKNISK BILAGA	39
ENCODING TABLES FOR COMMON AND PROGRAMME-SPECIFIC INDICATORS AND QUANTIFIED TARGET VALUES	39
DOKUMENT	39

1. CENTRAL INFORMATION OM GENOMFÖRANDET AV PROGRAMMET OCH DESS PRIORITERINGAR

1.a) Finansiell data

Se översiktstabeller över genomförandet. **Tabellerna som skapas i kommissionens IT-system är inte tillgängliga ännu.**

1.b) Allmänna och programspecifika indikatorer och kvantifierade målvärden

Se tabell A-F i den tekniska bilagan.

1.c) Central information om genomförandet av landsbygdsprogrammet, baserat på uppgifter från a) och b) per fokusområde

Varje fokusområde beskriver olika delar av de så kallade prioriteringarna för landsbygdsutveckling som finns inom Landsbygdsprogrammet 2014 – 2020. Prioriteringarna anger vilka mål stöden och ersättningarna i programmet ska bidra till att nå. I programmet används begreppen åtgärder och delåtgärder, där delåtgärder innehåller de stöd och ersättningar som finns med i det svenska landsbygdsprogrammet.

De slututbetalningar som gjorts för landsbygdsprogrammet 2014-2020 under 2016 framgår av monitoringtabellerna. Kursen är 8,39 kr/euro.

I texten nedan beskrivs kortfattat utfallet av de aktiviteter som pågått under 2016 inom respektive fokusområde och per åtgärd i förhållande till antal ansökningar, beslutade ärenden och belopp i beslut.

Prioritering 1. Främja kunskapsöverföring och innovation inom jord- och skogsbruk och på landsbygden

Prioriteringen är tvärgående och redovisas under respektive fokusområde 2a – 6c utom för åtgärd 19, Stöd till Leader-program för lokalt ledd utveckling (CLLD) (artikel 35 i förordning 1303/2013) som redovisas här också.

Åtgärd 19: Stöd till Leader-program för lokalt ledd utveckling (CLLD) (artikel 35 i förordning 1303/2013)

Stödet öppnades under 2016. Under 2016 kom det in 20 ansökningar. 5 beslut fattades under 2016. Beslutat belopp uppgick till sammanlagt 457 669 euro.

Prioritering 2. Förbättra jordbruksföretagens möjligheter att överleva och konkurrenskraft inom alla typer av jordbruk i alla regioner och främja innovativ jordbruksteknik och hållbar skogsförvaltning

Fokusområde 2A) Förbättra jordbruksföretagens ekonomiska resultat och underlätta omstrukturering och modernisering av jordbruksföretagen särskilt i syfte att öka marknadsdeltagande och marknadsinriktning samt diversifiering av jordbruksverksamhet

Åtgärd 1: Kunskapsöverförings- och informationsåtgärder (artikel 14)

Stödet har varit öppet för ansökan sedan maj 2015. Under 2016 kom det in 96 ansökningar om stöd. 92 beslut fattades under 2016. Dessa uppgick till sammanlagt 3 468 122 euro.

Åtgärd 2: Rådgivningstjänster samt företagslednings- och avbyttjänster (artikel 15)

Stödet har varit öppet för ansökan sedan maj 2015. Under 2016 kom det in 4 ansökningar om stöd. 5 beslut

fattades under 2016. Dessa uppgick till sammanlagt 1 191 895 euro.

Åtgärd 4: Investeringar i fysiska tillgångar (artikel 17)

Stödet öppnade tidigt och har varit möjligt att söka sedan augusti 2014. Anledningen till att stödet öppnades tidigt var den stora efterfrågan. Under 2016 kom det in 1 433 ansökningar om stöd. Under 2016 fattades 1119 beslut om stöd till Investeringar i fysiska tillgångar. Dessa uppgick till sammanlagt 73 348 908 euro.

Åtgärd 16: Samarbete (artikel 35)

Stödet har varit öppet för ansökan sedan september 2015. Under 2016 kom det in 136 ansökningar om stöd. 99 beslut fattades under 2016. Dessa uppgick till sammanlagt 498 212 euro.

Åtgärd 19: Stöd till Leader-program för lokalt ledd utveckling (CLLD) (artikel 35 i förordning 1303/2013)

Stödet öppnades under 2016. Under 2016 kom det in 4 ansökningar. Inga beslut fattades.

Fokusområde 2B) Underlätta inträdet i jordbrukssektorn för jordbrukare med tillräcklig kompetens och i synnerhet generationsskiften

Åtgärd 6: Jordbruks- och affärsutveckling (artikel 19)

Stödet har varit öppet för ansökan sedan augusti 2016. Under 2016 hade det kommit in 334 ansökningar om stöd. 192 beslut fattades under 2016. Dessa uppgick till sammanlagt 2 473 182 euro.

Åtgärd 19: Stöd till Leader-program för lokalt ledd utveckling (CLLD) (artikel 35 i förordning 1303/2013)

Stödet öppnades under 2016. Under 2016 kom det in 1 ärende. Inga beslut fattades.

Prioritering 3. Främja livsmedelskedjans organisation, inklusive bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter, djurskydd och riskhantering inom jordbruket

Fokusområde 3A) Förbättra primärproducenternas konkurrenskraft genom att på ett bättre sätt integrera dem i livsmedelskedjan med hjälp av kvalitetssystem, skapa mervärde för jordbruksprodukter, säljfrämjande åtgärder på lokala marknader och inom korta leveranskedjor, producent-grupper och producentorganisationer samt branschorganisationer

Åtgärd 1: Kunskapsöverförings- och informationsåtgärder (artikel 14)

Stödet öppnade tidigt och har varit möjligt att söka sedan maj 2015. Under 2016 kom det in 28 ansökningar om stöd. 52 beslut om stöd fattades under 2016. Dessa uppgick till sammanlagt 8 070 706 euro.

Åtgärd 2: Rådgivningstjänster samt företagslednings- och avbyttjänster (artikel 15)

Stödet har varit öppet för ansökan sedan maj 2015. Under 2016 kom det in 2 ansökningar om stöd. 2 beslut fattades under 2016 men det var avslagsbeslut.

Åtgärd 4: Investeringar i fysiska tillgångar (artikel 17)

Stödet har varit öppet för ansökan sedan september 2015. Under 2016 kom det in 154 ansökningar om stöd. 48 beslut fattades under 2016. Dessa uppgick till sammanlagt 1 505 507 euro.

Åtgärd 14: Djurens välbefinnande (artikel 33)

Det har inte varit möjligt att söka åtagande inom nya landsbygdsprogrammet (2014-2020) under år 2014 och 2015. Det blev möjligt först under år 2016.

Uppgifterna för åtgärden redovisas i höst när uppgifterna för ärendena i årsrapporten är kompletta.

Åtgärd 16: Samarbete (artikel 35)

Stödet har varit öppet för ansökan sedan september 2015. Under 2016 kom det in 70 ansökningar om stöd. 38 beslut fattades under 2016. Beslutat belopp uppgick till sammanlagt 831 274 euro.

Prioritering 4. Återställa, bevara och förbättra ekosystem som är relaterade till jord- och skogsbruket

Åtgärd 10: Miljö- och klimatvänligt jordbruk (artikel 28)

Uppgifterna för åtgärden redovisas i höst när den är komplett.

Åtgärd 11: Ekologiskt jordbruk (artikel 29)

Uppgifterna för åtgärden redovisas i höst när den är komplett.

Åtgärd 13: Stöd till områden med naturliga eller andra särskilda begränsningar (artikel 31)

Uppgifterna för åtgärden redovisas i höst när uppgifterna för ärendena i årsrapporten är kompletta.

Övriga åtgärder som bidrar till unionsprioritering 4 är:

Jordbruk

Åtgärd 1: Kunskapsöverförings- och informationsåtgärder (artikel 14)

Stödet har varit öppet för ansökan sedan maj 2015. Under 2016 kom det in 65 ansökningar om stöd. 65 beslut fattades 2016. Beslutat belopp uppgick till sammanlagt 24 777 939 euro.

Åtgärd 2: Rådgivningstjänster samt företagslednings- och avbyttjänster (artikel 15)

Stödet har varit öppet för ansökan sedan maj 2015. Under 2016 kom det in 23 ansökningar om stöd. 33 beslut fattades 2016. Beslutat belopp uppgick till sammanlagt 10 656 231 euro.

Åtgärd 4: Investeringar i fysiska tillgångar (artikel 17)

Stödet har varit öppet för ansökan sedan september 2015. Under 2016 kom det in 294 ansökningar om stöd. 262 beslut fattades 2016. Beslutat belopp uppgick till sammanlagt 1 788 524 euro.

Åtgärd 7: Grundläggande tjänster och förnyelse av samhällen på landsbygden (artikel 20)

Stödet har varit öppet för ansökan sedan september 2015. Under 2016 kom det in 248 ansökningar om stöd. 53 beslut fattades 2016. Beslutat belopp uppgick till sammanlagt 3 106 606 euro.

Åtgärd 10: Lantrasföreningar (artikel 28)

Stödet har varit öppet för ansökningar sedan september 2015. Under 2016 kom det in 4 ansökningar om stöd. 26 beslut fattades 2016. Beslutat belopp uppgick till sammanlagt 709 387 euro.

Åtgärd 16: Samarbete (artikel 35)

Stödet har varit öppet för ansökan sedan september 2015. Under 2016 kom det in 60 ansökningar om stöd. 25 beslut fattades under 2016. Beslutat belopp uppgick till sammanlagt 539 988 euro.

Åtgärd 19: Stöd till Leader-program för lokalt ledd utveckling (CLLD) (artikel 35 i förordning 1303/2013)

Stödet öppades under 2016. Under 2016 kom det in 31 ansökningar. 4 beslut fattades under 2016. Beslutat belopp uppgick till sammanlagt 1 335 131 euro.

Skogsbruk

Åtgärd 1: Kunskapsöverförings- och informationsåtgärder (artikel 14)

Stödet har varit öppet för ansökan sedan maj 2015. Under 2016 kom det in 33 ansökningar om stöd. 22 beslut fattades under 2016. Beslutat belopp uppgick till sammanlagt 1 378 475 euro.

Åtgärd 2: Rådgivningstjänster samt företagslednings- och avbyttjänster (artikel 15)

Stödet har varit öppet för ansökan sedan maj 2015. Inga ansökningar om stöd kom in under 2016.

Åtgärd 8: Investeringar i utveckling av skogsområden och förbättring av skogars livskraft (artiklarna 21–26)

Stödet har varit öppet för ansökan sedan 2016. Under 2016 kom det in 602 ansökningar om stöd. 207 beslut fattades under 2016. Beslutat belopp uppgick till sammanlagt 1 672 767 euro.

Prioritering 5. Främja resurseffektivitet och stödja övergången till en koldioxidsnål och klimattålig ekonomi inom jordbruks-, livsmedels- och skogsbrukssektorn

Fokusområde 5C) Främja en hållbar samhällsekonomi genom att underlätta tillgången till och användningen av energi från förnybara källor och öka användningen av biprodukter, avfall, restprodukter och andra råvaror som inte är avsedda till livsmedel

Åtgärd 1: Kunskapsöverförings- och informationsåtgärder (artikel 14)

Stödet har varit öppet för ansökan sedan maj 2015. Under 2016 kom det in 7 ansökningar om stöd (inom fokusområde 5C och 5D). 4 beslut fattades 2016. Beslutat belopp uppgick till sammanlagt 1 286 930 euro

Åtgärd 2: Rådgivningstjänster samt företagslednings- och avbyttjänster (artikel 15)

Stödet har varit öppet för ansökan sedan maj 2015. Under 2016 kom det inte in några ansökningar om stöd (inom fokusområde 5C och 5D). 4 beslut fattades 2016. Beslutat belopp uppgick till sammanlagt 692 831 euro.

Åtgärd 4: Investeringar i fysiska tillgångar (artikel 17)

Stödet har varit öppet för ansökan sedan september 2015. Under 2016 kom det in 142 ansökningar om stöd (inom fokusområde 5C och 5D). 32 beslut fattades 2016. Beslutat belopp uppgick till sammanlagt 521 302 euro.

Åtgärd 6: Jordbruks- och affärsutveckling (artikel 19)

Stödet har varit öppet för ansökan sedan september 2015. Under 2016 kom det in 277 ansökningar om stöd (inom fokusområde 5C och 5D). 63 beslut fattades 2016. Beslutat belopp uppgick till sammanlagt 2 207 715 euro.

Åtgärd 16: Samarbete (artikel 35)

Stödet har varit öppet för ansökan sedan september 2015. Under 2016 kom det in 42 ansökningar om stöd (inom fokusområde 5C och 5D). 32 beslut fattades under 2016. Beslutat belopp uppgick till sammanlagt 158 522 euro.

Åtgärd 19: Stöd till Leader-program för lokalt ledd utveckling (CLLD) (artikel 35 i förordning 1303/2013)

Stödet öppnades under 2016. Under 2016 kom det in 4 ansökningar. 4 beslut fattades under 2016. Beslutat belopp uppgick till sammanlagt 46 603 euro.

Fokusområde 5D) Minska jordbrukens utsläpp av växthusgaser och ammoniak

Åtgärd 1: Kunskapsöverförings- och informationsåtgärder (artikel 14)

Stödet har varit öppet för ansökan sedan maj 2015. För antal ansökningar, beslut och belopp, se under fokusområde 5C ovan.

Åtgärd 4: Investeringar i fysiska tillgångar (artikel 17)

Stödet har varit öppet för ansökan sedan september 2015. För antal ansökningar, beslut och belopp, se under fokusområde 5C ovan.

Åtgärd 6: Jordbruks- och affärsutveckling (artikel 19)

Stödet har varit öppet för ansökan sedan september 2015. För antal ansökningar, beslut och belopp, se under fokusområde 5C ovan.

Åtgärd 16: Samarbete (artikel 35)

Stödet har varit öppet för ansökan sedan september 2015. För antal ansökningar, beslut och belopp, se under fokusområde 5C) ovan.

Åtgärd 19: Stöd till Leader-program för lokalt ledd utveckling (CLLD) (artikel 35 i förordning 1303/2013)

Stödet öppades under 2016. För antal ansökningar, beslut och belopp se under fokusområde 5C ovan.

Prioritering 6. Främja social delaktighet, fattigdomsbekämpning och ekonomisk utveckling på landsbygden

Fokusområde 6A) Främja diversifiering, skapande och utveckling av småföretag och arbetstillfällen

Åtgärd 1: Kunskapsöverförings- och informationsåtgärder (artikel 14)

Stödet har varit öppet för ansökan sedan maj 2015. Under 2016 kom det in 88 ansökningar om stöd (inom fokusområde 6A och 6B). 55 beslut fattades 2016. Beslutat belopp uppgick till sammanlagt 3 206 232 euro.

Åtgärd 2: Rådgivningstjänster samt företagslednings- och avbyttjänster (artikel 15)

Stödet har varit öppet för ansökan sedan maj 2015. Under 2016 kom det in 24 ansökningar om stöd (inom fokusområde 6A och 6B). 15 beslut fattades under 2016. Beslutat belopp uppgick till sammanlagt 1 698 459 euro

Åtgärd 4: Investeringar i fysiska tillgångar (artikel 17)

Stödet har varit öppet för ansökan sedan september 2015. Under 2016 kom det in 62 ansökningar om stöd. 19 beslut fattades 2016. Beslutat belopp uppgick till sammanlagt 929 506 euro

Åtgärd 6: Jordbruks- och affärsutveckling (artikel 19)

Stödet har varit öppet för ansökan sedan september 2015. Under 2016 kom det in 598 ansökningar om stöd. 208 beslut fattades 2016. Beslutat belopp uppgick till sammanlagt 5 742 316 euro

Åtgärd 16: Samarbete (artikel 35)

Stödet öppnade för ansökningar 2016. Under 2016 kom 31 ansökningar om stöd in. 15 beslut om stöd fattades. Beslutat belopp uppgick till sammanlagt 493 049 euro

Åtgärd 19: Stöd till Leader-program för lokalt ledd utveckling (CLLD) (artikel 35 i förordning 1303/2013)

Stödet öppades under 2016. Under 2016 kom det in 185 ansökningar. 37 beslut fattades under 2016.

Beslutat belopp uppgick till sammanlagt 3 257 425 euro.

Fokusområde 6B) Främja lokal utveckling på landsbygden

Åtgärd 1: Kunskapsöverförings- och informationsåtgärder (artikel 14)

Stödet har varit öppet för ansökan sedan maj 2015. För antal ansökningar, beslut och belopp, se under fokusområde 6A ovan.

Åtgärd 2: Rådgivningstjänster samt företagslednings- och avbyttjänster (artikel 15)

Stödet har varit öppet för ansökan sedan maj 2015. För antal ansökningar, beslut och belopp se under fokusområde 6A ovan.

Åtgärd 7: Grundläggande tjänster och förnyelse av samhällen på landsbygden (artikel 20)

Stödet har varit öppet för ansökan sedan augusti 2015. Under 2016 kom det in 910 ansökningar om stöd. 429 beslut fattades 2016. Beslutat belopp uppgick till sammanlagt 11 952 115 euro

Åtgärd 16: Samarbete (artikel 35)

Stödet öppnades för ansökan 2016. Under 2016 kom det in 91 ansökningar om stöd. 121 beslut fattades 2016. Beslutat belopp uppgick till sammanlagt 6 451 434 euro.

Åtgärd 19: Stöd till Leader-program för lokalt ledd utveckling (CLLD) (artikel 35 i förordning 1303/2013)

Sverige har infört lokalt ledd utveckling i fyra fonder med Jordbruksverket som gemensam förvaltningsmyndighet. Sverige genomför lokalt ledd utveckling med stöd från jordbruksfonden för landsbygdsutveckling både genom integrerade flerfondsstrategier (dvs. lokala utvecklingsstrategier som omfattar flera fonder samtidigt) och genom separata enfondsstrategier.

Jordbruksverket har godkänt LAG, strategin och det geografiska området för totalt 44 lokala utvecklingsstrategier som finansieras av landsbygdsfonden. De lokala utvecklingsgrupperna beviljades förberedande stöd för arbetet med att ta fram en lokal utvecklingsstrategi och för att bygga kapacitet och engagemang bland de lokala aktörerna samt bilda deras lokala organisationer. Insatsen förberedande stöd är avslutad.

Under 2016 kom det in 500 ansökningar. 121 beslut fattades. Beslutat belopp uppgick till totalt 11 964 138 euro.

Fokusområde 6C) Öka tillgängligheten till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik på landsbygden

Åtgärd 7: Grundläggande tjänster och förnyelse av samhällen på landsbygden (artikel 20)

Ansökningar har kunnat tas emot från och med augusti 2014. Anledningen till att stödet öppnade så tidigt var den stora efterfrågan på stöd till bredband. Under 2016 kom 264 ansökningar om stöd. Under 2016 har det fattats beslut om 717 stöd till bredbandsinvesteringar. Beslutat belopp uppgick till sammanlagt 282 019 797 euro.

Åtgärd 16: Samarbete (artikel 35)

Stödet har varit öppet för ansökan under sedan 2016. Under 2016 kom 1 ansökan om stöd in. Inga beslut fattades 2106.

Åtgärd 19: Stöd till Leader-program för lokalt ledd utveckling (CLLD) (artikel 35 i förordning

1303/2013)

Stödet öppades under 2016. Under 20126 kom det in 31 ansökningar. 4 beslut fattades under 2016. Beslutat belopp uppgick till sammanlagt 860 822 euro.

1.d) Central information om framstegen vad gäller de delmål som fastställts i resultatramen som baseras på tabell F

Avsnittet kommer kompletteras i höst när tabell F tas fram.

1.e) Andra element som är specifika för landsbygdsprogrammet [frivilligt]

2. FRAMSTEG VID GENOMFÖRANDET AV UTVÄRDERINGSPLANEN

2.a) En beskrivning och motivering av eventuella förändringar i utvärderingsplanen för landsbygdsprogrammet under året

I utvärderingsplanen beskrivs vilka aktiviteter och utvärderingsprojekt som kommer att göras under programperioden. Inga ändringar har gjorts under 2016 i utvärderingsplanen. Arbetet har istället fokuserats på den operationaliserade arbetsplan som beskrivs i avsnitt 2b.

2.b) En beskrivning av den utvärderingsverksamhet som genomförts under året (med hänvisning till avsnitt 3 i utvärderingsplanen)

Rådgivande forskargrupp

Syftet med den rådgivande forskargruppen är att garantera kvalitet och objektivitet i utvärderingsverksamheten. Den rådgivande forskargruppen består av aktörer som är externa och oberoende av förvaltningsmyndigheten från forskarinstitut, högskolor och universitet. Forskargruppen samlades sex gånger under 2016, men kontaktas löpande angående granskning av utvärderingsmaterial.

Operationaliserad arbetsplan/operationalisering av utvärderingsplanen

För att kunna besvara de utvärderingsfrågor som ställs i utvärderingsplanen skapar utvärderingssekretariatet en operationaliserad utvärderingsplan med en högre detaljeringsnivå än programmets beslutade utvärderingsplan. Den operationaliserade planen granskas av den rådgivande forskargruppen och implementeras av förvaltningsmyndigheten. På planeringsstadiet har exempelvis balansen mellan olika typer av utförare och olika typer av analyser diskuterats. Vidare har preliminära inriktningar och fokus för de olika studierna diskuterats. Definitiva beslut tas i samband med att utvärderingsplan för respektive studie beslutas då även beslut tas om utförare för respektive studie. Den operationaliserade utvärderingsplanen ska säkerställa att utvärderingarna under perioden uppfyller de formella krav på programutvärdering och är även ett planeringsverktyg för utvärderingssekretariatet. Vidare utgör den ett underlag för diskussion och kommunikation kring utvärdering, exempelvis med den rådgivande forskargruppen.

Ex post som grund för framåtsyftande rapporter

En stor del av utvärderingsarbetet fram till och med slutet av 2016 har handlat om slututvärderingen av det föregående programmet, Landsbygdsprogrammet 2007-2013. Även om den löpande utvärderingen av Landsbygdsprogrammet 2014-2020 till viss del kommer att vara användbar under programperioden så finns det alltid en fördröjning: åtgärder ska implementeras, de ska genomföras, de ska hinna få effekter, de ska utvärderas och slutligen ska utvärderingsresultat ligga till grund för eventuella programändringar under nuvarande programperiod. Det är därför viktigt, att som komplement till de löpande utvärderingarna under perioden, använda utvärderingsresultat från tidigare programperioder. Särskilt behöver resultaten från slututvärderingen av perioden 2007-2013 uppmärksammas: dessa fanns ju inte tillgängliga vid utformningen av programmet 2014-2020. Slututvärderingen av Landsbygdsprogrammet 2007-2013 skickades in till kommissionen i december 2016. Under 2016 har utvärderingssekretariatet diskuterat hur resultaten från denna kan användas i nuvarande programperiod. Ett problem i sammanhanget är naturligtvis timingen: resultaten kan uppfattas som irrelevanta. Det är därför särskilt viktigt att uppmärksamma och tillgängliggöra de resultat som är användbara under nuvarande programperiod. Flera åtgärder har vidtagits för att åstadkomma detta. För det första har flera olika, delvis i sammanhanget nya, forskargrupper anlåtats för att genomföra slututvärderingen. Detta bidrar både till en, sett över tiden, mångsidig belysning av programmet

och till att utvärderingsresultaten upplevs som mer intressanta att ta del av. Särskilt fokus har också legat på lärande genom att en forskargrupp med en sådan profil har anlåtats för att svara på de programövergripande frågorna. Vidare har Utvärderingssekretariatet under 2016 planerat för att, när den formella slututvärderingen avslutats och rapporterats, ge utvärderingsgrupperna i uppgift att skriva kompletterande rapporter. Dessa är mer lättillgängliga i formatet och fokuserar på de särskilt intressanta och relevanta resultaten. Vidare är kravet att de skrivs på ett explicit framåtsyftande sätt och ger tydliga rekommendationer för vad som kan och bör göras inom nuvarande (men även i kommande) programperiod. Dessa framåtsyftande rapporter kommer att släppas i en antologi där andra aktörer än slututvärderarna bjuds in för att skriva kommenterande kapitel. Syftet med detta är ett sätt att engagera flera aktörer och att på ett tydligt sätt visa att diskussionen bör fortgå även efter att en utvärderingsrapport är klar. Resultatet av dessa kommer att beskrivas i årsrapporten som lämnas in 2018.

Fondsamordning

Utvärderingssekretariatet har under 2016 medverkat i en arbetsgrupp inom den nationella fondsamordningen som samverkar kring uppföljning och utvärdering. Arbetsgruppen har haft fem ordinarie möten under 2016. Jordbruksverket är sammankallande i gruppen och tre till fyra medarbetare har normalt deltagit i arbetsgruppens möten. Ett syfte med gruppen är att diskutera gemensamma uppföljnings- och utvärderingsproblem. Detta görs vid ordinarie möten och vid behov. Myndigheterna deltar också tillsammans i andra utvärderingsrelaterade aktiviteter såväl för att lära som för att sprida kunskap om myndigheternas arbete och om fondsamordningen.

Under 2016 har fokus på fondsamordningsarbetet legat på att genomföra en fondövergripande utvärdering av genomförandeorganisationerna. Inom fondsamordning genomfördes en konferens under 2016 som vände sig till utvärderingsintresserade inom landsbygdsprogrammet och inom de övriga ESI-fondsprogrammen. Ett stort arbete har också lagts ner på att formulera ett utvärderingsuppdrag där genomförandeorganisationerna och dess ändamålsenlighet för att fonder och program gemensamt ska bidra till uppfyllandet av EU 2020-målen ska utvärderas. Underlag och projektbeskrivning blev klart under slutet av 2015 och via anrop från Tillväxtverkets ramavtal har en genomförare anlåtades i början av 2016. Utvärderingsansatsen är formativ och utvärderingen kommer att avslutas i början av 2017.

LLU/LAG planering och utbildning

För att säkra leaderområdenas underifrånperspektiv har utvärderingssekretariatet bistått med metodstöd till LAG. Vid flera tillfällen har utvärderingssekretariatet hållit utbildningar för att stödja LAG i skrivningen av deras strategidelar om utvärdering. Metodstödet består till stor del av att försöka förenkla LAGs planering av utvärderingar och den externa slututvärderingen i synnerhet. Under 2016 har metodstödet i större utsträckning varit att se till att utvärderingsarbetet planeras enligt gemensamma riktlinjer.

Egen rapportserie

Utvärderingssekretariatet har under den tidigare uppbyggnadsfasen vidtagit flera åtgärder för att garantera och stärka kvalitet, oberoende och trovärdighet i de utvärderingar som genomförs under perioden. En av dessa åtgärder har varit att introducera en egen rapportserie för utvärderingar gjorda på uppdrag av utvärderingssekretariatet. Författare till enskilda rapporter kan utgöras av externa uppdragstagare, exempelvis från högskolor/universitet eller konsultfirmor, eller av medarbetare på Jordbruksverket. Det senare kan vara motiverat när särskild och unik kompetens gör dessa bäst lämpade som utvärderare. Även om det, för en enskild utvärdering, inte finns några formella problem med att en utförare är anställd vid Jordbruksverket är det extra viktigt att både garantera kvalitet och oberoende och att på ett tydligt sätt kommunicera detta till mottagarna av rapporterna.

Den egna rapportserien har en egen grafisk layout och processen kring projektbeskrivning och granskning skiljer sig från processen för andra rapporter från Jordbruksverket. Syftet är alltså både att garantera och att

kommunicera kvalitet och oberoende. I flera steg i arbetet med ett utvärderingsprojekt görs granskningar av oberoende forskare. I första hand utnyttjas den rådgivande forskargruppen, men även andra forskare kan komma att utnyttjas. Granskarna kommenterar projektbeskrivning, en nästan färdig version av rapporten och den slutliga produkten. I vissa fall görs också en granskning av preliminära delar av rapporten mitt i processen. I den slutliga rapporten inkluderas ett granskningsutlåtande från de, i regel två, granskande forskarna. Detta utlåtande utgör dels ett kvitto på att en extern granskning har gjorts men det kan också utgöra en hjälp för läsaren att t.ex. förstå resultaten och sätta in dem i ett större sammanhang. Särskilt stor vikt läggs vid läsbarhet och att alla rapportförfattare uppmanas att ”klarspråkstesta” sina rapporter.

2.c) En beskrivning av den verksamhet som bedrivits i samband med tillhandahållande och förvaltning av data (med hänvisning till avsnitt 4 i utvärderingsplanen)

1. Vi har elektroniska system för både ansökningar och handläggning av stöd och ersättningar. Detta gör att vi har en stor mängd data elektroniskt som utvärderingarna kan baseras på. Det gäller inte bara vem som har fått stöd utan även erfarenheter av projekt, hur ansökningsförfarandet har uppfattats och liknande.
2. De fyra utvärderingsgrupper som genomförde slututvärderingen av Landsbygdsprogrammet 2007-2013 har ansvarat för hur datatillgången ser ut och vad som behöver kompletteras för att nästa utvärdering ska kunna bli bättre. Denna analys pågår fortfarande.

För nya stöd som saknar motsvarighet i tidigare program har särskilda åtgärder vidtagits. Ett särskilt projekt för djurvelfärd har påbörjats. Syftet är att hitta metoder för att analysera, samt etablera en baseline, för det nya stödet.

3. För data som inte normalt hanteras av Jordbruksverket finns etablerade samarbeten med bl.a. Statistiska centralbyrån (SCB) och myndigheter som hanterar ESF och ERUF.
4. För att säkra utvärderingarnas oberoende finns möjligheter för utvärderarna själva att skicka ut enkäter eller göra kvalitativa analyser.

Pågående utvärderingar som samlar in data av betydelse för framtida utvärderingar innefattar bland annat innovationsenkäter på landsbygden, emissionsfaktorer knutna till prioritering 5 och kombinerad jordartskartering med höjddata.

2.d) En förteckning över avslutade utvärderingar, inklusive hänvisningar till om de har offentliggjorts på internet

Utgivare/redaktör	Lisa Karlsson, Jordbruksverket
Författare	Linda Hassel och Erica Hindborg, Länsstyrelsen i Jönköping, Lisa Karlsson, Jordbruksverket
Namn	Biologisk mångfald i våtmarker som har anlagts med stöd från landsbygdsprogrammet
Sammanfattning	Inom landsbygdsprogrammet 2007-2013 kunde man få stöd för att anlägga våtmarker i odlingslandskapet. Denna rapport sammanfattar resultat av

	inventeringar av biologisk mångfald i 100 sådana våtmarker.
URL	http://webbutiken.jordbruksverket.se/sv/artiklar/utv161.html

2.e) En sammanfattning av genomförda utvärderingar, med fokus på utvärderingsresultat

Länsstyrelsen i Jönköpings län har på uppdrag av Jordbruksverket utvärderat effekter på biologisk mångfald i anlagda våtmarker i odlingslandskapet. Utvärderingen bygger på inventeringsdata från 101 våtmarker fördelade över sju län. Det motsvarar cirka 7 procent av våtmarkerna som har anlagts med pengar från landsbygdsprogrammet.

Lika stor effekt på biologisk mångfald oavsett syftet med våtmarken

Resultatet visar att den biologiska mångfalden når nivån måttlig eller högre i merparten av de inventerade våtmarkerna. Det har inte gått att påvisa skillnader i biologisk mångfald mellan våtmarker som har anlagts med huvudsakligt syfte att gynna den biologiska mångfalden och våtmarker som har anlagts med syfte att fånga upp näringsämnen. Det förekommer arter som är listade i art- och habitatdirektivet eller fågeldirektivet i anlagda våtmarker.

Särskilt dyra åtgärder är motiverade om syftet är att gynna specifika arter

Resultaten visar inget tydligt samband mellan strukturer som är dyra att anlägga och ett stort antal arter eller artgrupper. Det handlar här om anläggning av exempelvis öar och annat som skapar en mer varierad våtmark. Däremot kan det finnas enskilda arter som behöver den här typen av inslag i våtmarken. Om syftet med anläggningen är att gynna sådana specifika arter, snarare än biologisk mångfald generellt är det också motiverat med de högre kostnaderna.

Offentlig finansiering behövs om miljökvalitetsmålen ska nås

Det finns ett visst intresse för att anlägga våtmarker även utan stöd. Enligt länsstyrelserna så handlar det till stor del om små våtmarker och viltvatten eller fisk- och kräftdammar, d.v.s. våtmarker med andra syften än de som finns i landsbygdsprogrammet. Vi drar slutsatsen att våtmarkerna inte hade haft samma funktion, varit lika stora eller utformats på ett sätt som tydligt gynnar kollektiva nyttigheter om det inte funnits ekonomiska stöd och rådgivning kopplat till anläggning av våtmarker. För att nå miljömål om biologisk mångfald och minskat växtnärläckage är det därför viktigt att det finns möjlighet till ekonomisk ersättning för att anlägga våtmarker i odlingslandskapet.

2.f) En beskrivning av den kommunikationsverksamhet som bedrivits i samband med publicering av utvärderingsresultat (med hänvisning till avsnitt 6 i utvärderingsplanen)

Datum/Period	12/01/2016
Namn på kommunikationsverksamhet/evenemang och ämnesområden för utvärderingsresultat som diskuterats/spridits	Överlämning av utvärderingsresultat I samband med publicering av rapporten <i>Kompetens för utveckling? Utvärdering av kompetensutveckling i landsbygdsprogrammet 2007-2013</i> , presenterades rapportens innehåll för programledningen vid Jordbruksverket. På mötet diskuterades vilka de centrala slutsatserna i rapporten är samt om det finns anledning att vidta några åtgärder med anledning av slutsatserna? Vem ska i sådana fall göra vad?
Övergripande organisatör av verksamhet/evenemang	Utvärderingssektariatet
Informationskanaler/format som använts	Workshop
Typ av målgrupp	Förvaltningsmyndigheten/programsamordning
Ungefärligt antal intressenter som nås	5
URL	http://www2.jordbruksverket.se/download/18.769618ed1515bcacb67338a9/1448960987293/utv15_2.pdf

Datum/Period	15/01/2016
Namn på kommunikationsverksamhet/evenemang och ämnesområden för utvärderingsresultat som diskuterats/spridits	ERFA-möte, fondsamordning. Fondsamordningens arbetsgrupper utbyter erfarenheter och arbetsgruppen för uppföljning och utvärdering förmedlar hur samarbete kring utvärdering av ESI-programmen fungerar i praktiken.
Övergripande organisatör av verksamhet/evenemang	Fondsamordningssekretariatet, Tillväxtverket.
Informationskanaler/format som använts	Workshop, möte
Typ av målgrupp	Personer i fondsamordningen från Jordbruksverket, Svenska ESF-rådet och Tillväxtverket samt representanter från ansvariga departement.
Ungefärligt antal intressenter som nås	30
URL	

Datum/Period	04/02/2016 - 05/02/2016
Namn på kommunikationsverksamhet/evenemang och ämnesområden för utvärderingsresultat som diskuterats/spridits	<p>Att utvärdera och lära för att tillsammans uppnå Europa 2020-målen - så här bidrar lärande utifrån utvärderingar till en kunskapsbaserad utveckling! ESI-fondernas gemensamma utvärderingskonferens 4-5 februari 2016</p> <ul style="list-style-type: none"> - 67 miljarder för jobb och tillväxt (nyskapande och innovation) i hela landet. Hur vet vi att vi gör rätt? Hur får vi evidens? Vad kan man ha utvärderingar till? Vilken är regeringens syn på regional tillväxt och landsbygdsutveckling med hjälp av ESI-fonderna? - Utvärdering av genomförandeorganisationerna. Diskussion utifrån en pågående utvärdering. Hur kommer utvärderingen att genomföras? Vilka frågor kommer att belysas i utvärderingen? - Utvärdering varför då? Definition, nytta och evidens. Författarna talar utifrån en kommande bok om orsaker och effekter. - EU-perspektivet. Forskare från EoRPA, European Regional Policy Research Consortium, talar utifrån två rapporter som visar hur arbetet med regional tillväxtpolitik bedrivs i de olika medlemsländerna. - Parallella workshoppar/seminarier: <ul style="list-style-type: none"> o Lärande projektutvärdering o Effekter och kunskapsutveckling o Skydda miljön och främja en koldioxidsnål ekonomi o Finns det en insatslogik som ger innovationer och entreprenörskap utifrån en smart regional specialisering? Hur kan den utvärderas löpande under genomförandet för att säkra goda resultat? Hur kan man utvärdera den ex post för att visa på vilka effekter insatserna haft? o Horisontella principer o Utvärdering för policyutveckling – Hur bidrar vi till den nationella strategin för regional tillväxt och den nationella arbetsmarknadspolitiken? o Utvärderingsmetoder o Har utvärderingarna varit till stöd för projekt och vad har man lärt från dem?
Övergripande organisatör av verksamhet/evenemang	Fondsamordningens arbetsgrupp för uppföljning och utvärdering med medlemmar från Jordbruksverket, Svenska ESF-råden och Tillväxtverket.
Informationskanaler/format som använts	Konferens
Typ av målgrupp	Personer i alla ESI-fondernas program.
Ungefärligt antal intressenter som nås	200
URL	http://eufonder.se/aktuellt/dokumentation.html https://www.youtube.com/watch?v=wQ4pfFEzoHE&list=PLOXmZIA YfdSFO MUGQjMx5XuPatyyDKh0A

Datum/Period	17/03/2016
Namn på kommunikationsverksamhet/evenemang och ämnesområden för utvärderingsresultat som diskuterats/spridits	Avstämningsmöte
Övergripande organisatör av verksamhet/evenemang	Utvärderingssekreteriatet, Jordbruksverket
Informationskanaler/format som använts	Informationsmöte
Typ av målgrupp	Näringsdepartementet
Ungefärligt antal intressenter som nås	2
URL	

Datum/Period	16/05/2016
Namn på kommunikationsverksamhet/evenemang och ämnesområden för utvärderingsresultat som diskuterats/spridits	<p>Utvärderingsworkshop – landsbygdsprogrammet</p> <p>Workshop inom ramen för den fondövergripande utvärderingen av genomförandeorganisationerna för ESI-fondsprogrammen i Sverige. Utvärderingen fokuserar på genomförandet av programmen och om det kan förväntas att på bästa sätt leda till uppfyllandet av programmål och de gemensamma EU 2020-målen. Stor vikt läggs vid att organisationerna skall involveras och att utvärderingen skall bidra till ett lärande under själva utvärderingen.</p> <p>Som ett led i utvärderingsarbetet ordnar utvärderarna programvisa workshops under våren 2016. Dessa syftar bland annat till att ge utvärderarna en mer komplett bild av hur programmen genomförs och av hur förändringsteorin/interventionslogiken ser ut.</p>
Övergripande organisatör av verksamhet/evenemang	Utvärderingssekretariatet, Jordbruksverket i samarbete med externa utvärderare från Oxford Research, Strategirådet och Nordregio.
Informationskanaler/formater som använts	Fysiskt möte samt deltagande via videolänk.
Typ av målgrupp	Personer från genomförandeorganisationens olika nivåer.
Ungefärligt antal intressenter som nås	10-15
URL	https://www.jordbruksverket.se/utvärdering

Datum/Period	17/05/2016
Namn på kommunikationsverksamhet/evenemang och ämnesområden för utvärderingsresultat som diskuterats/spridits	<p>Analyseseminarium – ex post utvärdering av landsbygdsprogrammet 2007-2013</p> <p>Utvärderingsgruppen från Högskolan i Halmstad ansvarade för att besvara de programövergripande frågorna i slututvärderingen av Landsbygdsprogrammet (LBP) 2007-2013. Gruppen hade också ett ansvar för att utvärderingen inte enbart skulle stanna vid en redovisning av ett antal ex-post-svar på de programövergripande frågorna. Man skulle också utveckla en lärande ansats genom att bidra till att i högre grad än tidigare göra utvärderingsresultaten till en verksam del i de aktiviteter som stödmottagarna genomför i praktiska avseenden på programmets genomförandenivå.</p> <p>Som en del i ambitionen om lärande utvärdering, organiserades ett analyseseminarium. På seminariet lyfte syntesgruppen fram fem utmaningar från sina programövergripande utvärderingsfrågor där de preliminära svaren var särskilt problematiska och viktiga för landsbygdsutveckling. Ambitionen var alltså att både bidra till ex post-utvärderingen och att åstadkomma en tydligt framåtsyftande diskussion där utvärderingen används för att skapa potential för framtida utveckling av landsbygdsprogram och landsbygdspolitik.</p>
Övergripande organisatör av verksamhet/evenemang	Utvärderingssekretariatet, Jordbruksverket i samarbete med externa utvärderare från Högskolan i Halmstad
Informationskanaler/format som använts	Fysiskt möte samt deltagande via videolänk.
Typ av målgrupp	Personer från genomförandeorganisationens olika nivåer och andra berörda och intresserade av landsbygds politik och landsbygdsutveckling.
Ungefärligt antal intressenter som nås	120
URL	https://www.jordbruksverket.se/download/18.34f2c198155042b34f04445a/1464701755094/Dialogsammanst%C3%A4llning+seminarium+17+maj+2016.pdf

Datum/Period	13/09/2016
Namn på kommunikationsverksamhet/evenemang och ämnesområden för utvärderingsresultat som diskuterats/spridits	<p>Utvärderingsworkshop – fondsamverkan</p> <p>Workshop inom ramen för den fondövergripande utvärderingen av genomförandeorganisationerna för ESI-fondsprogrammen i Sverige. Utvärderingen fokuserar på genomförandet av programmen och om det kan förväntas att på bästa sätt leda till uppfyllandet av programmål och de gemensamma EU 2020-målen. Stor vikt läggs vid att organisationerna skall involveras och att utvärderingen skall bidra till ett lärande under själva utvärderingen.</p> <p>Som ett led i utvärderingsarbetet ordnades en fondövergripande workshop som bland annat syftar till att ge utvärderarna en mer komplett bild av hur fondsamverkan genomförs och av hur förändringsteorin/interventionslogiken ser ut.</p>
Övergripande organisatör av verksamhet/evenemang	Utvärderingssekretariatet, Jordbruksverket i samarbete med Svenska ESF-rådet, Tillväxtverket och externa utvärderare från Oxford Research, Strategirådet och Nordregio.
Informationskanaler/format som använts	Fysiskt möte samt deltagande via videolänk.
Typ av målgrupp	Personer från genomförandeorganisationens olika nivåer.
Ungefärligt antal intressenter som nås	15
URL	https://www.jordbruksverket.se/utvärdering

Datum/Period	12/10/2016
Namn på kommunikationsverksamhet/evenemang och ämnesområden för utvärderingsresultat som diskuterats/spridits	<p>Utvärderingsworkshop – lokalt ledd utveckling</p> <p>Workshop inom ramen för den fondövergripande utvärderingen av genomförandeorganisationerna för ESI-fondsprogrammen i Sverige. Utvärderingen fokuserar på genomförandet av programmen och om det kan förväntas att på bästa sätt leda till uppfyllandet av programmål och de gemensamma EU 2020-målen. Stor vikt läggs vid att organisationerna skall involveras och att utvärderingen skall bidra till ett lärande under själva utvärderingen.</p> <p>Som ett led i utvärderingsarbetet ordnar utvärderarna workshop kring lokalt ledd utveckling, som är ett av fördjupningsexempel i utvärderingen. Syftet var bland annat att ge utvärderarna en mer komplett bild av hur programmen genomförs och av hur förändringsteorin/interventionslogiken ser ut.</p>
Övergripande organisatör av verksamhet/evenemang	Utvärderingssekretariatet, Jordbruksverket i samarbete med externa utvärderare från Oxford Research, Strategirådet och Nordregio.
Informationskanaler/format som använts	Fysiskt möte samt deltagande via videolänk.
Typ av målgrupp	Personer från genomförandeorganisationens olika nivåer.
Ungefärligt antal intressenter som nås	10-15
URL	https://www.jordbruksverket.se/utvärdering

Datum/Period	13/12/2016
Namn på kommunikationsverksamhet/evenemang och ämnesområden för utvärderingsresultat som diskuterats/spridits	Information, utvärdering av EIP I uppstartsfasen av den löpande lärande utvärderingen av EIP ordnades ett möte där utvärderarna fick träffa centrala personer i genomförandet. Mötet syftade till att: <ul style="list-style-type: none"> - Ge utvärderarna information om viktiga kontaktpersoner - Ge utvärderarna information om aktuellt läge i genomförandet - Ge aktörer inom verksamheten information om utvärderingens upplägg och genomförande.
Övergripande organisatör av verksamhet/evenemang	Utvärderingssekretariatet, Jordbruksverket
Informationskanaler/format som använts	Fysiskt möte.
Typ av målgrupp	Personer från genomförandeorganisationen på Jordbruksverket.
Ungefärligt antal intressenter som nås	5-10
URL	

Datum/Period	November –december 2017
Namn på kommunikationsverksamhet/evenemang och ämnesområden för utvärderingsresultat som diskuterats/spridits	Landsbygdsnätverket-utvärderarnas möten med Landsbygdsnätverket – deltagande observation och återkopplingar Den löpande lärande utvärderingen av landsbygdsnätverket innefattar att utvärderarna deltar på nätverksaktiviteter och regelbundet återkopplar till verksamheten.
Övergripande organisatör av verksamhet/evenemang	Utvärderarna, från EY, organiserar aktiviteterna i samråd med Landsbygdsnätverkets kansli.
Informationskanaler/format som använts	
Typ av målgrupp	Landsbygdsnätverkets olika aktörer.
Ungefärligt antal intressenter som nås	
URL	

2.g) En beskrivning av uppföljningen av utvärderingsresultatet (med hänvisning till avsnitt 6 i utvärderingsplanen)

Det ska göras en hänvisning till utvärderingsplanen. Eventuella problem i genomförandet ska beskrivas tillsammans med de lösningar som har genomförts eller föreslagits.

Utvärderingsresultat med relevans för uppföljning (beskriv resultat och ange källa inom parentes)	Ingen uppföljning av resultaten har varit aktuell under 2016.
Uppföljning genomförd	Ingen uppföljning av resultaten har varit aktuell under 2016.
Myndighet som ansvarar för uppföljning	

3. FRÅGOR SOM PÅVERKAR PROGRAMMETS GENOMFÖRANDE OCH ÅTGÄRDER SOM VIDTAGITS

3.a) Beskrivning av de åtgärder som vidtagits för att garantera programgenomförandets kvalitet och effektivitet

Alla delar i programmet har varit öppna under 2016. Vissa mindre delar återstod att öppna inför 2016 och dessa öppnade i början av året.

Oförutsedda ändringar av de allmänna villkoren för genomförandet av programmet

De allmänna villkoren för genomförandet har inte ändrats under 2016.

Administrativa system

Jordbruksverket har inför denna programperiod utvecklat nya IT-system för areal- och djurrelaterade åtgärder inom landsbygdsprogrammet. Sedan tidigare finns en elektronisk service för stödmottagare som söker miljöersättningar, ekologisk produktion och omställning till ekologisk produktion samt stöd till mindre gynnade områden. Det är samma ansökningsförfarande som vid ansökan om utbetalning (SAM-ansökan) för direktstöd. På så sätt behöver stödmottagaren endast uppge arealerna en gång vilket gör att risken för att denne gör fel minskar. Dessutom underlättas de administrativa kontrollerna av stöden. Nästan alla ansökningar görs elektroniskt.

Även för övriga stöd inom landsbygdsprogrammet som avser investeringar, kompetensutveckling m.m. har IT-lösningar utvecklats för elektronisk ansökan med e-legitimation (manuell ansökan endast i undantagsfall), central scanningfunktion (alla handlingar ska digitaliseras), elektronisk akt (även bilagor lagras elektroniskt, begäran om komplettering) och elektronisk handläggning. Målet är att alla ansökningar ska göras elektroniskt. Endast ett fåtal ansökningar kommer på annat sätt än via e-tjänsten. E-ansökan ger en bra hjälp för kunden att komma rätt och att få hjälp med ansökan direkt vid ansökanstillfället.

Det nya IT-systemet för handläggning av stöd som avser investeringar, kompetensutveckling m.m. har särskilda kontrollpunkter inbyggda. Kontrollpunkterna är i sin tur kopplade till rutiner för hur kontrollerna ska göras. Rutinerna presenteras i handläggarstödet för stödadministration, där det även finns bl.a. processbeskrivningar, IT-manualer och länkar till regelverk. Alla handläggare, inklusive handläggare på LAG, har tillgång till handläggarstödet. Att handläggarstödet är elektroniskt innebär att handläggarna alltid har tillgång till aktuell information.

Utvecklingsarbete pågår fortfarande. Nedan följer några förbättringar genomförts hittills.

En kundtjänst ”En väg in” har inrättats för arealbaserade ersättningar och direktstöd. Det är en gemensam och samordnad kundtjänst mellan länsstyrelserna och Jordbruksverket med servicenivåer och riktlinjer för telefonservice till kunderna. För närvarande finns ingen plan att ansluta stöden som avser investeringar, kompetensutveckling m.m. då hanteringen av dessa är gemensam med hanteringen av andra ESI-fonder på Jordbruksverket och förordningarna för de andra fonderna tillåter inte någon ”en väg in”-lösning.

”Mina sidor” för kunden har utökats till att omfatta kommunikation med myndigheterna samt att kunden får åtkomst till sin digitala akt hos länsstyrelsen och Jordbruksverket och utökade möjligheter att följa sitt ärende.

En kommuniceringstjänst är under utveckling (och ska inrättas under första halvåret 2017) där stödsystemen kopplas samman med tjänsten Mina meddelanden. Kunden kan då välja om han/hon vill ha sina/vissa

meddelanden som SMS. Tjänsten kommer att fungera för Jordbruksverket. Andra stödmyndigheter måste ansluta sig till tjänsten för att den ska fungera.

Utveckling har gjorts av E-handläggningen genom att ett e-arkiv och digitala akter för varje kund samt centraliserad skanning och utdatahantering har skapats.

En utökad kapacitet gäller t.ex. också ifråga om uppföljning och utvärdering och införande av förenklade kostnadsalternativ.

Upplägget för den administrativa hanteringen följer regelverket för den europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling. Utbetalande organ har genom avtal och föreskrifter reglerat hur de delegerade myndigheterna ska handlägga stödärendena. I samband med att utbetalningsunderlag skickas till utbetalande organ, ska stödmyndigheten intyga att den följt bestämmelserna i gällande regelverk samt fastställda rutiner. Om så inte är fallet verkställer inte utbetalande organ den begärda utbetalningen. I Jordbruksverkets roll som utbetalande organ ingår att kontinuerligt övervaka alla nivåer i det utbetalande organets verksamhet genom intern kontroll (se vidare under avsnitten om övervakning nedan).

Övervakning av areal- och djurrelaterade ersättningar

Externa kontroller

Externa kontroller kan genomföras av exempelvis Ekonomistyrningsverket (ESV), Revisionsrätten, EU-kommissionen eller Riksrevisionen. ESV granskar ett urval av genomförda utbetalningar inom detta område för varje räkenskapsår. ESV granskade totalt 59 ärenden för räkenskapsåret 2015-2016, däribland 29 ärenden som omfattats av omverifiering av kontroll på plats. Vid granskningen konstaterades 17 fall med finansiella fel, flertalet med små avvikelser. ESV genomförde för räkenskapsåret också en systemrevision avseende ackrediteringskriterierna 1A, 1B, 1C, 3A (enligt bilaga 1 i förordning (EU) nr 907/2014) för administrativa- och kontroller på plats och lämnade bedömningen: "Fungerar bra".

EU-kommissionen granskade under början av september 2016 alla areal- och djurbaserade ersättningar i landsbygdsprogrammet. EU-kommissionen anmärkte då på bland annat på vår hantering av förskottsutbetalningar och datum för beslut av dessa samt på tidpunkten för när vi genomför kontroller i fält om ersättningarna innehåller både djur- och arealvillkor. En del av anmärkningarna berodde på att vårt IT-system ännu inte är färdigställt - något vi arbetar för att komma tillrätta med. I samband med EU-kommissionens revision av nötkreatursstödet i oktober 2016 kom det också upp kritik avseende vår hantering av aktiva jordbrukare. Jordbruksverket har tagit fram svar på kommissionens rapporter och fortsatta diskussioner kommer att följa. Det är fortfarande för tidigt att säga om Jordbruksverket kommer att vidta några ytterligare åtgärder till följd av kommissionens påpekanden. I vissa fall har vi historiskt sett genomfört utbildningsinsatser eller rutinändringar till följd av EU-kommissionens anmärkningar.

Interna kontroller

Interna kontroller har genomförts som ett led i den kontinuerliga övervakningen för att säkerställa att regelverk och riktlinjer tillämpas korrekt, enligt kommissionens delegerade förordning (EU) nr 907/2014 (ackrediteringsförordningen). Övervakningen omfattar de myndigheter som ansvarar för att utföra kontroller och andra uppgifter. Övervakningen genomförs genom internkontroller av ett antal stödmyndigheter varje år. Under 2016 genomfördes systemgranskning av hanteringen av rutiner och regelverk på Jordbruksverket för ersättningen betesmarker & slätterängar samt kompensationsstödet. Granskningarna visade på vissa brister som behöver åtgärdas. Internkontrollenheten har lämnat rekommendationer till berörda enheter och i ett fall begärt en åtgärdsplan för hantering av de brister som identifierades. Denna granskning kommer att följas upp. Under 2017 kommer handläggningen av ovan nämnda jordbrukarstöd att granskas på ärendenivå på utvalda länsstyrelser.

Övervakning av länsstyrelsens arbete i fält har skett genom omverifieringar av fältkontroller på uppdrag av Ekonomistyrningsverket (ESV). Omverifieringarna väljs ut slumpmässigt i landet på ärendenivå. Under 2016 har omverifieringar genomförts i 14 län. Resultatet från dessa omverifieringar är ännu inte sammanställt, men preliminärt ser resultatet bra ut.

Administrativa kontroller

Länsstyrelserna, Sametinget och Jordbruksverket ska genomföra administrativa kontroller enligt kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 809/2014. Kontrollerna visar allt från t.ex. att personen är djurhållare till att ansökan uppfyller grundläggande villkor.

Kontroller på plats

Länsstyrelserna, Sametinget och Jordbruksverket ska genomföra kontroller på plats enligt kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 809/2014. Kontroller av miljö- och djurrelaterade stöd utförs av länsstyrelserna men det är Jordbruksverket som beslutar om kontrollfrekvensen för varje stödform och län. Urval av vilka lantbrukare som ska kontrolleras av stödmyndigheterna görs både av Jordbruksverket, länsstyrelserna och Sametinget i form av slumpmässiga urval och riskanalyser. Som grund för urvalet används Jordbruksverkets beslutade riskanalys. Genomförandet av kontrollerna sker på lantbrukarnivå och samordnas ofta med direktstöden så att alla stöd på företaget kontrolleras samtidigt. Jordbruksverket ansvarar bland annat för att övervaka att beslutade kontrollinstruktioner och rutiner rörande stödmyndigheternas arbete följs. I övervakningen ingår handläggning, kontroll och utbetalning av såväl miljöersättningar som direktstöden. Se iakttagelser under avsnittet Interna kontroller ovan.

Identifierade feltyper vid kontroller och motåtgärder

För miljöersättningar har den vanligaste kategorin av fel varit att grödan inte uppfyllt kraven i ersättningsformen. Exempelvis i miljöersättning för vallodling samt certifierad ekologisk produktion och kretsloppsinriktad produktion, där vissa jordbrukare har ansökt om utbetalning för vallar som odlats så länge att de sådda vallväxterna försvunnit. Ett annat exempel är miljöersättningen för betesmarker och slåtterängar där det brister i uppfyllelsen av kravet på bete och skörd samt att igenväxning har förekommit. I de nya ersättningarna för har Jordbruksverket försökt göra villkoren tydligare och har även ändrat en del villkor, vilket bör göra det lättare att förstå dem och att följa dem för både lantbrukare och kontrollanter. Nya sanktionsskalor införts för de ersättningar som finns i landsbygdsprogrammet för 2014-2020. I Sveriges handlingsplan för att minska felfrekvenser inom landsbygdsprogrammet finns felkategorier och åtgärder listade.

Utbildningar m.m.

Jordbruksverket har ordnat utbildningar om åtagandeplaner för de handläggare på stödmyndigheterna som hanterar arealrelaterade ersättningar. Verket anordnar även löpande utbildningar inför varje leverans av ny funktionalitet i IT-systemet Jorden.

Övervakning av landsbygdsutvecklingsstöd av investeringstyp, kompetensutveckling, rådgivning m.m.

Externa kontroller

Externa kontroller kan genomföras av exempelvis Ekonomistyrningsverket (ESV), Revisionsrätten, EU-kommissionen eller Riksrevisionen. ESV granskar ett urval av genomförda utbetalningar inom detta område för varje räkenskapsår och granskade totalt 169 ärenden för räkenskapsåret 2015-2016. Vid granskningen konstaterades sju fall med finansiella fel. I slutet av 2016 besökte EU-kommissionen Sverige för att granska projekt- och företagsstöd inom landsbygdsprogrammet med fokus på programperioden 2007-2013. EU-kommissionen anmärkte bland annat på urvalskriterier, rimlighetsbedömning av kostnader och offentlig upphandling. Jordbruksverket har tagit fram ett svar på kommissionens rapport och fortsatta diskussioner

kommer att följa. Det är fortfarande för tidigt att säga om Jordbruksverket kommer att vidta några särskilda åtgärder till följd av kommissionens påpekanden. I vissa fall har vi historiskt sett genomfört utbildningsinsatser eller rutinändringar till följd av EU-kommissionens anmärkningar.

Interna kontroller

Interna kontroller har genomförts som ett led i den kontinuerliga övervakningen för att säkerställa att regelverk och riktlinjer tillämpas korrekt, enligt kommissionens delegerade förordning (EU) nr 907/2014 (ackrediteringsförordningen). Övervakningen omfattar de myndigheter som ansvarar för att utföra kontroller och andra uppgifter. Övervakningen genomförs genom internkontroller av ett antal stödmyndigheter under året. Interna kontroller under 2016 har genomförts genom systemgranskning av rutiner för handläggning inom samtliga fonder hos Jordbruksverket. De kontrollområden som granskades hade valts ut genom riskanalys och de var upphandling inom kompetensutveckling, konkurrensutsättning inom bredband samt urvalskriterier inom lokalt ledd utveckling. 2016 års internkontroll har visat på vissa brister i rutiner för den administrativa kontrollen av stöd inom samtliga utvalda kontrollområden. Internkontrollenheten har lämnat rekommendationer till berörda enheter med anledning av iakttagelserna som gjorts. Sammanfattningsvis har internkontrollenheten rekommenderat att rutiner ses över och förbättras för att säkerställa att tillräckliga kontroller sker och att kraven på styrkande handling och dokumentationskrav som verifierar kontrollerna blir tydligare i rutiner för att säkerställa en tillfredställande verifieringskedja. Vidare rekommenderar enheten att ett förfarande för att spåra och förebygga oegentligheter och bedrägerier bör ingå i alla delar av stödhanteringen. Vissa av nämnda kontrollområden kommer att följas upp under 2017. Granskningen av ärenden hos de beslutande myndigheterna genomförs under 2017.

Administrativa kontroller

Länsstyrelserna, Jordbruksverket, Sametinget, Skogsstyrelsen och Tillväxtverket ska genomföra administrativa kontroller enligt kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 809/2014. Administrativa kontroller görs kontinuerligt vid ansökan om stöd och vid ansökan om utbetalning. Dessa kontroller består av att bedöma om ansökan om stöd uppfyller kriterier ställda i den nationella och regionala strategin. Om en ansökan om stöd bedöms kunna uppfylla de ställda kraven går den administrativa kontrollen vidare i form av bedömning av genomförandets utförande i form av rimlighet i utgifter och innehåll. Ett beslut om stöd fattas därefter där villkor sätts upp gällande genomförandet, utgifternas storlek och bedömt syfte och mål med genomförandet. Den administrativa kontrollen vid ansökan om utbetalning ska visa om stödmottagaren har med sitt genomförande uppfyllt de ställda kraven i beslutet om stöd. Om den administrativa kontrollen visar att insatsen inte följt sitt beslut om stöd kan det leda till avdrag och eventuell hävning av beslutet om stöd.

Kontroller på plats och kontroller i efterhand

Jordbruksverket ansvarar för kontroller av stöd beslutade av länsstyrelserna, Jordbruksverket, Sametinget, Skogsstyrelsen och Tillväxtverket. Myndigheten ansvarar för riskanalys och urval av kontrollobjekt. Stödkontrollenheten genomför ”kontroller på plats” och internkontrollenheten gör ”kontroller i efterhand” enligt artikel 46 i förordning (EU) nr 809/2014. För genomförandet finns fastställda rapportmallar och checklistor med tillhörande kontrollinstruktioner. Kvalitetsgranskning sker bl.a. genom att alla rapporter granskas av en kollega och att en viss andel av ärendena granskas av enhetschef. Kontrollrapport skickas till beslutande myndighet och görs tillgänglig i elektronisk form för bl.a. utbetalningsfunktionen på Jordbruksverket. Kontroll på plats ska ske på fem procent av de stödberättigande utgifterna som betalas ut årligen. Under 2016 gjordes 35 kontroller på plats. Kontroller i efterhand syftar till att kontrollera att femårsåtagandet rörande investeringsåtgärder följs. En procent av de stödberättigande utgifter för investeringar som lyder under åtagandet, ska granskas varje år. Under 2016 skedde inga slututbetalningar inom landsbygdsprogrammet 2014-2020 och därför har inga kontroller i efterhand genomförts under 2016.

Identifierade feltyper och motåtgärder

Vid kontroll på plats har under 2016 konstaterats brist i efterlevnad av regler när det gäller kravet på separat redovisning av utgifter kopplade till insatsen och informationskravet om webbplatser vid kommunikations- och publikationsinsatser. Utbetalningsfunktionen har förtydligat kraven i beslut om stöd och förtydligat kravet i det handlägningsstöd som finns för handläggarna.

Utbildningar m.m.

Ett antal utbildningar och träffar om regelverk, rutiner för handläggning och IT-system har genomförts under 2016 avseende på programperioden 2014-2020. På utbildningarna och träffarna har personal från Jordbruksverket, länsstyrelserna, Skogsstyrelsen, Sametinget, Tillväxtverket, ledamöter i LAG och handläggare på leaderkontor deltagit.

Sammanfattning av större problem som uppstått vid förvaltningen av programmet och hur dessa har åtgärdats

Generellt programgenomförandet

Det sena programgodkännandet och införandet av regler kan ha påverkat programmets genomförande och resultat negativt t.ex. genom att insatser som var aktuella innan stöden öppnades inte blev genomförda eller att insatser blir genomförda senare än planerat. Jordbruksverket fortsätter att arbeta för att mildra eventuella konsekvenser av det sena införandet och för att genomförandet ska vara så effektivt som möjligt.

Jordbruksverket har genomfört flera programövergripande åtgärder för att förbättra det generella programgenomförandet, med särskilt fokus på handläggningstider. För att kunna diskutera gemensamma utmaningar och möjligheter har Jordbruksverket upprättat regelbundna handläggarmöten där samtliga handläggande myndigheter har deltagit. Jordbruksverket har också vidareutbildat handläggare genom separata utbildningsinsatser och fondgemensamma handläggarkonferenser. Förvaltande myndighet har även jobbat kontinuerligt med översyn och komplettering av programmets handläggarrutiner.

Utveckling och driftsättning av IT-system

Jordbruksverket har genomfört ett omfattande arbete med att ta fram nya plattformar och utveckla IT-system för att hantera stöden inom jordbruks- och fiskeripolitiken. Jordbruksverket har byggt nya IT-system för att införa elektronisk ansökan (e-tjänst), hantera kundakter, hantera budget, handlägga och fatta beslut om stöd och utbetalningar, nytt beslutsstöd och uppföljning av statistik m.m.

Arbetet med att ta fram nya plattformar och utveckla IT-systemet sker successivt och under 2017 kommer möjligheterna att kunna följa upp delar i programmet att öka ytterligare.

Handläggningstider

När det gäller stöd som avser investeringar, kompetensutveckling m.m. är målet att handläggningstiden för ansökan om stöd ska vara längst 6 mån för 90 % av ansökningarna och att för ansökan om utbetalning ska handläggningstiden vara längst 4 mån för 90 % av ansökningarna. Statiken visar att dessa mål inte har nåtts under 2016. För ansökan om stöd var det ungefär en tredjedel av ärendena som hanterades inom den önskade tiden. Omkring en tredjedel av ärendena hanterades inom ett år och ytterligare en knapp tredjedel hanterades inom två år. För ansökan om utbetalning var läget betydligt bättre, även om målet inte nåddes där heller. Hela 87 procent av ansökningarna om utbetalning hanterades inom fyra månad, medan 13 procent hanterades inom ett år.

När det gäller de areal- och djurbaserade stöden har den pågående utvecklingen av IT-systemen inneburit långa handläggningstider, både vid beslut om åtaganden och på utbetalningssidan. Dessa problem minskar

allt eftersom funktionaliteten kommer på plats. När utvecklingsarbetet är klart kommer handläggningstiderna för dessa stöd i många fall troligen att bli kortare än under förra programperioden.

3.b) Kvalitet och effektiva leveransmekanismer

Inom flertalet åtgärder får det ingå enhetskostnad enligt art 67.1 b i förordning 1303/2013 och inom vissa åtgärder används klumpsumma eller schablon enligt artikel 67.1 c och d.

	Totalt finansiellt anslag till landsbygdsprogrammet [Ejflu]	[%] planerad andel av det sammanlagda anslaget till landsbygdsprogrammet som täcks av förenklade kostnadsalternativ ²	[%] utgifter som realiserats genom ett förenklat kostnadsalternativ av det totala anslaget till landsbygdsprogrammet (kumulativt) ³
Fondspecifika metoder enligt artikel 67.5 e i förordning (EU) nr 1303/2013	1 763 565 250,00	61,78	10,31

² Beräknas automatiskt med 100 % av åtgärderna 06, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 18

³ Beräknas automatiskt med 100 % av åtgärderna 06, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 18

Förenklade kostnadsalternativ, baserat på specifika detaljerade uppgifter från medlemsstaterna [frivillig uppgift]

	Totalt finansiellt anslag till landsbygdsprogrammet [Ejflu]	[%] planerad andel av det sammanlagda anslaget till landsbygdsprogrammet som täcks av förenklade kostnadsalternativ	[%] utgifter som realiserats genom ett förenklat kostnadsalternativ av det totala anslaget till landsbygdsprogrammet (kumulativt)
Total artikel 67.1 b, c och d + 67.5 e i förordning (EU) nr 1303/2013	1 763 565 250,00		
Fondspecifika metoder enligt artikel 67.5 e i förordning (EU) nr 1303/2013	1 763 565 250,00		

E-förvaltning för stödmottagarna [frivillig uppgift]

	[%] Ejflu-finansiering	[%] berörda åtgärder
Ansökan om stöd		
Ansökan om utbetalning		
Kontroller och överensstämmelse		
Övervakning och rapportering till förvaltningsmyndighet/utbetalande organ		

Genomsnittliga tidsgränser för utbetalning till stödmottagarna [frivillig uppgift]

[Dagar] I förekommande fall, medlemsstaternas tidsfrister för utbetalning till stödmottagarna	[Dagar] Genomsnittlig tid för utbetalning till stödmottagarna
4 månader för 90 % av ansökningarna för icke-areal och djurbaserade stöd	X

4. VIDTAGNA ÅTGÄRDER FÖR ATT GENOMFÖRA TEKNISKT STÖD OCH PROGRAMMETS KRAV PÅ PUBLICITETSÅTGÄRDER

4.a) Vidtagna åtgärder och nuläget i fråga om upprättande av det nationella landsbygdsnätverket och genomförandet av nätverkets aktivitetsplan

4.a1) Vidtagna åtgärder och nuläget när det gäller fastställandet av det nationella landsbygdsnätverksprogrammet (förvaltningsstruktur och enhet för nätverksstöd)

Under 2014 utarbetades en handlingsplan för det svenska Landsbygdsnätverket som beslutades av Landsbygdsnätverkets styrgrupp. Det skedde i samråd med de intressenter som varit medlemmar i föregående programperiods Landsbygdsnätverk. En ny styrgrupp bildades med 15 organisationer och myndigheter representerade. Styrgruppen fastställde en aktivitetsplan för 2015-2016 och inrättade tematiska arbetsgrupper för Gröna näringar, Integration, Naturturism, Service och Unga i landsbygdsutveckling. Därutöver tillsattes en samordningsgrupp för lokalt ledd utveckling samt samordnande grupper för ett delnätverk för yrkesverksamma landsbygdsutvecklare. Landsbygdsnätverkets kansli förstärktes med ytterligare kommunikatörer och en samordnare för ett nationellt nätverk för EIP (Europeiska innovationspartnerskapet) anställdes. En ny grafisk profil lanserades. Rekrytering av medlemmar genomfördes och med dem slöts medlemsöverenskommelser om aktivitetsnivå.

Under 2016 var samtliga tematiska arbetsgrupper igång med sin verksamhet. Grupperna genomförde aktiviteter i enlighet med de arbetsplaner som godkännts av styrgruppen.

4.a2) Vidtagna åtgärder och nuläge när det gäller genomförandet av aktivitetsplanen (max 20 sid)

Insamling av exempel på projekt (art. 54.3 b enligt 1305/2013)

Lärdomar från projektexempel samlas in och sprids via bl a Landsbygdsnätverkets nyhetsbrev som ges ut 8 gånger per år. Under 2016 övergick nyhetsbrevet från att vara tryckt i pappersform till att bli helt digitalt. Goda exempel sprids även i podcasten Landet som sänds varannan vecka, totalt 21 stycken sändes under 2016.

Även de olika tematiska arbetsgrupperna samlar in lärande exempel och ger dem spridning inom sina resp. områden. Inom integrationsområdet har artiklar tagits fram som spridits via bl a webnyheter och på Facebook. Filmer har gjorts som nått stort antal visningar, inte minst översatta till arabiska, exempelvis om veterinären Bashar som sågs av mer 20 000 personer och filmen om matkollektivet "Orust Mirakel" som fick flera tusen visningar. Arbetsgruppen Gröna Näringar har en undergrupp, UGN-Ung i Gröna Näringar, som via den nya podcasten Landet spridit information om hur det är att vara en ung lantbrukare på landsbygden. Via lokala och regionala bussresor, "bushresor", sprids lärande exempel på hur det ser ut på landsbygden när markerna växer igen och ej brukas.

Goda exempel har spridits om servicelösningar på landsbygden, exempelvis i nyhetsbrev och i en särskild podcast om digital lanthandel. Exempel har även spridits om hur Leadergrupper kan få fler unga involverade genom att de utbildar valberedningen till att sätta tydliga kriterier och mål för vilka kompetenser och kvaliteter personerna som skall rekryteras skall ha. Dessutom har en podcast om möjligheter med svensk naturturism spelats in.

Styrgruppen har under 2016 planerat för att under 2017 genomföra en ullbaggensatsning som innebära en insamling av ett stort antal goda exempel på landsbygdsutveckling.

Underlättande av tematiska och analytiska utbyten (54.3 b ii enligt 1305/2013)

Cirka 60 av Landsbygdsnätverkets medlemsorganisationer och myndigheter deltar i de olika arbetsgrupperna inom Landsbygdsnätverket för att fortlöpande ha ett tematiskt och analytiskt utbyte. Under året genomfördes en stor nätverksträff med inriktning på LLU där viktiga programinslag var att de ca 170 deltagarna hade ett erfarenhetsutbyte.

Tillhandahållande av utbildning och nätverk för LAG(54.3 b iii enligt 1305/2013)

Nationella och regionala leaderträffar har anordnats. Flera av podcasten Landet har haft tema Lokalt Ledd Utveckling.

Tillhandahållande av nätverk för rådgivare och innovationsstödjande tjänster (54.3 b iv enligt 1305/2013)

Innovationssupporten har medverkat med information om stödet till innovationsgrupper. Ett särskilt nyhetsbrev inom temat innovation ges ut. Innovationsporten deltog även vid Lantbruksmässan ELMIA med monter och informationsinsatser.

Delning och spridning av uppföljnings- och utvärderingsresultat (54.3 b v enligt 1305/2013)

Landsbygdsnätverket har bistått utvärderingssekretariatet med att sprida utvärderingsresultat.

Nätverkets kommunikationsplan (54.3 b vi enligt 1305/2013)

Landsbygdsnätverkets aktiviteter inom kommunikationsområdet genomförs enligt den plan som är upprättad i samråd med förvaltningsmyndigheten.

Aktiviteter avseende deltagande och bidrag till ENRD (art. 54.3 b vii enligt 1305/2013)

Svenska Landsbygdsnätverket har deltagit i samtliga Assembly-möten och möten med permanenta undergrupper till Assemblyn. Därutöver har nätverket deltagit i samtliga träffar mellan nationella nätverken. Det svenska Landsbygdsnätverket har haft svenska deltagare i såväl fokusgrupper som seminarier och workshoppar ordnade av EU-kommissionen inom EIP-Agri.

4.b) Åtgärder som vidtagits för att skapa publicitet för programmet (artikel 13 i kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 808/2014)

Arbetet med kommunikationen om stöden och ersättningarna i landsbygdsprogrammet sker i två olika processer. Miljöersättningar, kompensationsstöd, ekologiska ersättningar och djurvälferdsersättningar ingår i Jordbruksverkets så kallade SAM-process. De andra stöden som avser investeringar, kompetensutveckling m.m. har en egen process.

Stöden i landsbygdsprogrammet som ingår i SAM-processen kommuniceras tillsammans med övriga jordbrukarstöd. Detta görs under hela året men med fokus på perioden före och under SAM-ansökansperioden som 2016 pågick mellan den 10 februari och den 21 april.

Under första kvartalet 2016 öppnade de sista stöden i landsbygdsprogrammet för ansökan. Den förberedande fasen gick då in i en förvaltningsfas för programmet.

Riktlinjer för stödmyndigheternas handlingsplaner

I mallen för handlingsplanerna framgår att myndigheternas kommunikationsplaner ska bygga på landsbygdsprogrammets kommunikationsstrategi, bland annat att kommunikationen ska planeras utifrån

olika faser i genomförandet av programmet. Kommunikationsplanen ska också innefatta tydliga kommunikationsmål som ska harmoniera med kommunikationsmålen i den övergripande kommunikationsstrategin för landsbygdsprogrammet. Målgrupperna ska vara definierade och informationen ska vara anpassad för att nå såväl kvinnor som män samt unga och personer med utländsk bakgrund. Myndigheterna uppmanas att samarbeta med jämställdhetsansvariga och eventuella integrationsansvariga i sin organisation.

Riktlinjerna omfattar även uppmaningar att kommunicera EU:s roll för landsbygdsprogrammet till allmänheten, att definiera kommunikationskanaler samt att göra en löpande aktivitetsplanering. De ansvariga myndigheterna ska använda sina respektive partnerskap för informationsspridning samt förmedla de förslag på samordnade insatser som de ser behov av till Jordbruksverket. De ska också beskriva hur de ska följa upp kommunikationsinsatser och utvärdera sina kommunikationsmål samt hur de ska sprida informationen om utvärderingar av programmet.

Handlingsplanernas avsnitt för kommunikation kontrolleras utifrån fyra kontrollfrågor:

- Har myndigheten redogjort för vilka mål de ska arbeta med?
- Har myndigheten redogjort för vilka målgrupper de ska arbeta med?
- Har de redogjort för vilka kanaler som ska användas för arbetet med kommunikation?
- Förklarar stödmyndigheten hur de använder verktyg för jämställd kommunikation i arbetet med att ta fram och genomföra sitt kommunikationsarbete?

Riktlinjer för de lokala utvecklingsstrategierna inom lokalt ledd utveckling

I skrivningar för de lokala utvecklingsstrategierna betonar Jordbruksverket att LAG på motsvarande sätt ska lägga upp sina respektive kommunikationsplaner utifrån kommunikationsmålen i kommunikationsstrategin samt att de ska

- redogöra för kommunikationsinsatser till olika målgrupper
- tänka på att kommunicera stöden till fler än potentiella stödmottagare. Det vill säga att kommunikationen även ska rikta sig till den bredare allmänheten och medfinansierare och redogöra för insatsernas miljö- och samhällsnytta
- lägga särskild tyngd på de strategiska delarna där LAG redogör för hur LAG vill kommunicera strategin och dess resultat i uppstarts-, genomförande-, uppföljnings- och utvärderingsfasen.

LAG uppmanas också att göra en löpande aktivitetsplan för kommunikationsinsatser.

Jordbruksverkets och Landsbygdsnätverkets kommunikation

För att synka arbetet utifrån kommunikationsstrategierna för landsbygdsprogrammet och Landsbygdsnätverket har man haft regelbundna kommunikationsmöten mellan Jordbruksverket och Landsbygdsnätverkets kansli, både gemensamma planeringsmöten och arbetsmöten. Programrelaterade gemensamma kommunikationsinsatser har genomförts löpande.

Jordbruksverket har också samordnat kommunikation om landsbygdsprogrammet med övriga jordbrukarstöd samt havs- och fiskeriprogrammet och regional- och socialfondsprogrammen för lokalt ledd utveckling.

Under 2016 arbetade Jordbruksverket och Landsbygdsnätverket för att nå alla huvudmålgrupper med information om stöden och ersättningarna, programmets mål och möjligheter genom att bland annat sprida information till stödsökande, allmänhet och vidareförmedlare genom

- information om stöden och ersättningarna på Jordbruksverkets webbplats
- information på företagsportalen www.verksamt.se
- pressmeddelande om öppningar och stödregler
- nyheter i nyhetsbrev
- information till konsulter via en särskild webbplats, med möjlighet att ställa frågor
- nyheter i Landsbygdsnätverkets nyhetsbrev och via dess webbplats
- medverkan på relevanta mässor och seminarier
- information om stöden i riktat utskick till lantbrukarna
- annonsering i framför allt lantbrukspress
- nyheter och information i Jordbruksverkets och Landsbygdsnätverkets sociala kanaler (Facebook, Twitter och Instagram)
- Landsbygdsnätverkets nystartade podcast Landet

Till interna medarbetare och samarbetspartner

- nyheter på webbplatsen Ladan som når ut till samarbetspartner
- nyhetsbrev till medarbetare
- utbildningar om stöd, stödregler och IT-system för kontaktpersoner på stödmyndigheterna
- lynmöten med länsstyrelser med olika typer av information kring stöden och nyheterna
- information på Jordbruksverkets intranät Magasinet

Fondgemensam kommunikation

Under 2016 fördjupades samarbetet och samordningen mellan de ansvariga myndigheterna för havs- och fiskerifonden, jordbruksfonden för landsbygdsutveckling, socialfonden samt regionalfonden än mer. Arbetsgruppen för fondernas förvaltande myndigheter Jordbruksverket, ESF-rådet och Tillväxtverket, där Tillväxtverket har fortsatt haft regelbundna möten. I det här arbetet har både Jordbruksverket och Landsbygdsnätverket varit med under 2016:

Aktivitet 1 Utveckling av och lansering av webbplatsen eufonder.se

Den fondgemensamma webbplatsen lanserades i samband med Utvärderingskonferensen i februari 2016 och har därefter utvecklats. Under senare delen av 2016 har ett separat projekt arbetat med att förbättra nyhetsfunktioner och kalendarium på eufonder.se.

Aktivitet 2 - Kommunikationsstöd för Utvärderingskonferensen

Den 4-5 februari 2016 arrangerade fondsamordningens arbetsgrupp för uppföljning och utvärdering en nationell konferens på temat hur utvärdering och lärande kan skapa en politikutveckling baserad på kunskap. Till den konferensen bidrog kommunikatörsgruppen med kommunikationsstöd under planeringen, vid inbjudan till och marknadsföring av konferensen, vid själva genomförandet och vid dokumentationen i form av filmer.

FAK:s stöd bidrog till att information om konferensen blev väl spridd, till att konferensen kunde genomföras på ett kommunikativt bra sätt samt till att dokumentation från de olika föreläsarna finns tillgänglig i form av filmer efter konferensen.

Aktivitet 3 - Landsbygdsriksdagen i Visby

Den 27-29 maj hölls Landsbygdsriksdagen i Visby. Då informerade kommunikatörsgruppen under en paus i plenarförhandlingarna om vilka möjligheter som finns inom ESI-fonderna. Gruppen fick en något undanskymd plats för detta, vilket gjorde det svårt för intresserade att hitta den, men med dem som kom till informationen blev det en bra dialog.

Aktivitet 4 - Develop Sweden

En engelsk översättning av broschyren Utveckla Sverige, togs fram. Det är en sammanställning av alla de 27 program inom ESI-fonderna som Sverige kan delta i. Broschyren finns i första hand att ladda ned från eufonder.se och från våra respektive webbplatser. En mindre upplaga trycktes också upp av Landsbygdsnätverket samt till en internationell nätverksträff som Tillväxtverket stod värd för i oktober.

Aktivitet 5 – Information vid Service lab

Service lab är en nationell konferens för utbyte av erfarenheter och lärdomar om kommersiell service i gles- och landsbygder. Kommunikatörsgruppen hade ett informationsbord vid konferensen där den informerade om möjligheterna inom ESI-fondernas olika program, och visade webbplatsen eufonder.se. Många av besökarna hade inte sett webbplatsen tidigare, och därför bedömer gruppen att den nådde en viktig målgrupp genom att medverka vid Service lab.

Aktivitet 6 – Landsbygdsnätverkets leaderträff

Den 27-28 september genomförde Landsbygdsnätverket en nationell leaderträff. Även där informerade arbetsgruppen om webbplatsen eufonder.se och om möjligheterna som finns inom ESI-fondernas olika program.

Aktivitet 7 – Sammanställa besöksstatistik för eufonder.se

Arbetsgruppen har följt användningen av webbplatsen eufonder.se löpande med hjälp av webbstatistik. Antalet besök var mycket högt vid lanseringen, 854 sessioner i jämförelse med 15 762 st under hela 2016. Användningen av webbplatsen har därefter lagt sig stabilt på en lägre nivå.

[1] Local action groups, i Sverige också kallade leadergrupper som arbetar med lokalt ledd utveckling genom leadermetoden.

5. ÅTGÄRDER SOM VIDTAGITS FÖR ATT UPPFYLLA FÖRHANDSVILLKOREN

Inga förhandsvillkor återstår att uppfylla.

5.a) Kriterier i allmänna förhandsvillkor som inte uppfyllts

Allmänt förhandsvillkor	Kriterium
-------------------------	-----------

5.b) Åtgärder som vidtagits för att uppfylla tillämpliga allmänna förhandsvillkor

Allmänt förhandsvillkor	Kriterium	Åtgärder som ska vidtas	Tidsfrist	Organ med ansvar för uppfyllande	Vidtagna åtgärder	Dag för slutförande av åtgärden	Kommissionens ståndpunkt	Kommentarer
-------------------------	-----------	-------------------------	-----------	----------------------------------	-------------------	---------------------------------	--------------------------	-------------

5.c) Kriterier i tematiska förhandsvillkor som inte uppfyllts

Priority-linked ex-ante conditionality	Kriterium
--	-----------

5.d) Åtgärder som vidtagits för att uppfylla tillämpliga tematiska förhandsvillkor

Priority-linked ex-ante conditionality	Kriterium	Åtgärder som ska vidtas	Tidsfrist	Organ med ansvar för uppfyllande	Vidtagna åtgärder	Dag för slutförande av åtgärden	Kommissionens ståndpunkt	Kommentarer
--	-----------	-------------------------	-----------	----------------------------------	-------------------	---------------------------------	--------------------------	-------------

5.e) (Frivillig) ytterligare information som kompletterar informationen i tabellen "vidtagna åtgärder"

6. BESKRIVNING AV GENOMFÖRANDET AV DELPROGRAM

Inga delprogram finns.

7. BEDÖMNING AV INFORMATION OCH FRAMSTEG FÖR ATT UPPFYLLA PROGRAMMET MÅL

Se bilaga Årsrapport 2016_Avsnitt 7.

8. GENOMFÖRANDE AV ÅTGÄRDER FÖR ATT TA HÄNSYN TILL DE PRINCIPER SOM ANGES I ARTIKEL 5, 7 AND 8 I FÖRORDNING (EU) NR 1303/2013

8.a) Främjande av jämlikhet mellan kvinnor och män och icke-diskriminering (artikel 7 i förordning (EU) nr 1303/2013)

Myndigheterna arbetar på olika sätt med de övergripande principerna för jämställdhet, icke-diskriminering, tillgänglighet och hållbar utveckling inom miljö och klimat. Det ESI-gemensamma arbetet bedrivs främst inom ramen för fondsamordningsgruppen för horisontella principer, genom exempelvis deltagande vid konferenser, kunskaps-spridning, spridning av goda exempel, framgångsfaktorer och förbättringsmöjligheter.

ESF-rådet har ansvarat för upphandling och uppbyggnad av stödstrukturen ESI-support under 2016. ESI-support är en stödfunktion som ger stöd till projektägare i arbetet med de horisontella principerna. Stödet har i dagsläget ett starkt fokus på jämställdhet och består av en helpdesk, workshops och råd och vägledning. Även Tillväxtverket och Jordbruksverket har möjlighet att köpa insatser av ESI-support.

Även om det finns en gemensam strävan efter en samordning kring de horisontella principerna, så har myndigheterna gjort bedömningen att fondernas olika syften och målgrupper gör att arbetet med principerna kräver lösningar som ser olika ut mellan fonderna.

Utgångspunkten är att alla operativa program för ESI-fonderna ska genomsyras av jämställdhet, icke-diskriminering och tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning.

8.b) Hållbar utveckling (artikel 8 i förordning (EU) nr 1303/2013)

Bättre miljö, jämställdhet, tillgänglighet samt likabehandling och icke-diskriminering, är drivkrafter för hållbar tillväxt, sysselsättning och konkurrenskraft. De sätter fokus på smarta, inkluderande och hållbara lösningar som kan öka innovationsförmågan och minska resurs- och energiförbrukningen. Inom ramen för genomförandet av programmet ska de horisontella kriterierna användas som verktyg för att förbättra och effektivisera arbetet.

Med anledning av den sena programstarten går det ännu inte att uttala sig om eventuella framsteg inom detta område.

8.c) Rollen för de partner som avses i artikel 5 i förordning (EU) nr 1303/2013, när det gäller genomförandet av programmet

Genomförandeorganisationen för ESI-fonderna bygger på principen om flernivåstyrelse med ett aktivt deltagande från aktörer på olika nivåer. Förutom förvaltningsmyndighet, utbetalande organ och övervakningskommitté, har länsstyrelser, Skogsstyrelsen, Sametinget och Tillväxtverket samt landsbygdsnätverket en aktiv roll i genomförandet av fonderna.

Övervakningskommittén ska träffas minst en gång per år, men sammanträder oftast två gånger årligen. Övervakningskommitténs uppdrag är framför allt att granska programmets verksamhet och måluppfyllelse.

Jordbruksverket samordnar stödprocesserna för samtliga program i dialog med övriga ansvariga myndigheter och organ. Landsbygdsnätverket har en viktig roll att utveckla dialogen och samverka med en bredare grupp intressenter.

9. FRAMSTEG NÄR DET GÄLLER ATT INFÖRA ETT INTEGRERAT TILLVÄGAGÅNGSSÄTT FÖR ATT ANVÄNDA EJFLU OCH ANDRA EU-FINANSIERINGSINSTRUMENT

Integrerade tillvägagångssätt har inte införts.

10. RAPPORT OM GENOMFÖRANDET AV FINANSIELLA INSTRUMENT (ARTIKEL 46 I FÖRORDNING (EU) NR 1303/2013)

Finansiella instrument har inte införts.

TEKNISK BILAGA

ENCODING TABLES FOR COMMON AND PROGRAMME-SPECIFIC INDICATORS AND QUANTIFIED TARGET VALUES

- Table A: Committed expenditure by measure and focus area
- Table B: Realised output indicators by measure and focus area
- Table C: Breakdown for relevant outputs and measures by type of area, gender and/or age, TCN (see Annex I)
- Table D: Progress towards targets
- Table E: Monitoring of transitional measures
- Table F: Achievement of the performance framework indicators
- Programme specific indicators

Se excellfil.

DOKUMENT

Dokumenttitel	Dokumenttyp	Dokumentdatum	Lokal referens	Kommissionens referens	Kontrollår	Filer	Skickat den	Skickat av
AIR Financial Annex 2014SE06RDNP001	Financial annex (System)	X/X/2017			1945191773	AIRfinancialAnnex2014SE06RDN P001_sv.pdf		
Sammanfattning för allmänheten	Sammanfattning för allmänheten	X/X/2017			1340440159	Sammanfattning för allmänheten		